

[Bjørner.]

Systemer, hvorunder Regeringen og de administrative Organer arbejder, maa derfor være saa enkle som overhovedet muligt.“

Den Bestemmelse i Lovens § 4, der gav Bemyndigelse til at træffe Bestemmelser til Fremme eller Regulering af Vareproduktionen — og det er navnlig den, vi i Dag beskæftiger os med —, gav ogsaa dengang Anledning til en Række forskellige Udtalelser. Handelsminister Kjærboel udtalte om § 4 vedrørende Produktionskontrollen, at

„den Situation, hvori vort Land befinder sig, maa forventes at gøre det nødvendigt at gaa videre frem ad den Linie, der allerede er lagt med Hensyn bl. a. til Produktionskontrollen, for derved at sikre, at vore Raavarer udnyttes paa bedst mulig Maade.“

Med den Evne, man under Krigen havde til at læse mellem Linierne, tvivler jeg ikke paa, at Medlemmerne af det høje Ting opfattede disse Ord paa den Maade, at man maatte have en udvidet Bemyndigelseslovgivning for at sikre, at vore Raavarer og vort Produktionsapparat blev benyttet til Fordel for Danskerne og ikke til Fordel for den tyske Krigsmagt.

Ved Lovforslagets første Behandling i Folketinget udtaltes det da ogsaa af Ordføreren for Socialdemokratiet, det ærede Medlem Hr. Einer-Jensen, at

„den Lov, der her foreslaas, betyder en meget væsentlig Forenkling af Administrationen.“

Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. Himmelstrup, fastslog først, at de oprindelige tre Formaal med Valutalovgivningen, det valutariske, det beskæftigelsesmæssige og det handelspolitiske, ikke længere eksisterede. Jeg beder det ærede Medlem Hr. Jørgen Jørgensen bemærke, at man, dengang man vedtog Loven om erhvervsøkonomiske Foranstaltninger, var inde paa, at de oprindelige Formaal for Valutalovgivningen ikke længere eksisterede; de Forudsætninger, der tidligere var talt om, eksisterede ikke for denne Bemyndigelseslov. Derefter fastslog det ærede Medlem Hr. Himmelstrup, at det var ganske naturligt, at de første Krav om en Ændring af Valutalovsystemet fremkom fra Handelens Side. I Forbindelse med det, jeg sagde før, gør jeg atter opmærksom paa, at stille var de erhvervsdrivende, der først udtalte Krav om det, man haabede skulde blive til en Lempelse og Forenkling af Administrationen. Det ærede Medlem Hr. Himmelstrup tvivlede rigtignok allerede dengang paa, at

Forenklingen vilde betyde en Afvikling af Systemet, og paapegede, at det vilde afhænge af den Maade, hvorpaa den foreslaaede Lov vilde blive administreret.

Angaaende dette sidste Punkt i § 4, 1ste Stykke, nemlig Bemyndigelsen til Fremme eller Regulering af Vareproduktionen, udtalte det ærede Medlem Hr. Himmelstrup dengang:

„Er det med denne Bestemmelse Meningen, at vi skal ind i en Statsproduktion, at den højtærede Handelsminister skal have Adgang til at iværksætte en saadan? Jeg føler mig overbevist om, at hvis det er saadan, at den højtærede Handelsminister her forbereder ogsaa en Statsproduktion, saa vil det ikke kunne ske i nøje Kontakt med Erhvervene“,

og senere:

„Der lægges altsaa en større Magt nu end tidligere i den højtærede Handelsministers Haand; den gamle Lov indeholdt dog visse Regler for Fremgangsmaaden; de er nu helt slettet. I den gamle Valutalov, den, der eksisterer den Dag i Dag, var der dog visse Rettigheder for Borgerne, Importørerne, for Organisationerne, til at deltage paa denne eller hin Maade i Administrationen, naar Planer skulde udarbejdes.“

Den konservative Ordfører, afdøde Folketingsmand Prieme, fastslog, at man havde ønsket, at Loven i højere Grad skulde bære Præg af at være en Kriselov, en Bemyndigelseslov, som mere var tilpasset den Situation, hvorunder vi dengang levede, og han beklagede, at man havde gjort Raadene for store ved rask væk at imødekomme Ønsker om Repræsentation, ligesom han beklagede, at man fra Erhvervenes Side ofte havde syntes, at det skortede paa Samarbejde. Han udtalte endvidere:

„Det, hele den nye Lov efter min Mening kommer til at staa og falde med, bliver Spørgsmaalet om Lovens Administration. Jeg kunde her i Dag godt fremføre mange Beviser paa, at denne Lov hidtil er blevet meget uheldigt og langsomt administreret, men jeg skal afstaa derfra.“

Og saa sluttede han med at udtale Haabet om, at det blev bedre nu, da det var Hr. Christas Møller, der var blevet Handelsminister.

Ogsaa fra radikal Side fastslog man, at Loven var et Ønske om at faa en Afvikling, og fra vor Side udtalte den daværende Ordfører, Hr. Oluf Pedersen, at man gik ud fra, at den tidligere Lovs tre Formaal